

JÓZSEFVÁROS ÓVODÁKBA JÁRÓ GYEREKEK SZOCIÁLIS STÁTUSZÁT MUTATÓ INDIKÁTOROK

2022.10.11.

MEGRENDELŐ:
JÓZSEFVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

SZERZŐK:
GRESKOVICS BORBÁLA, VÁRADI BALÁZS

Az alábbi jelentés a józsefvárosi óvodakörzet-módosítások során az óvodák összetételében bekövetkezett változásokat foglalja össze 2018 és 2022 között, a körzetek átalakításának mindkét hullámának első hatásai megjelennek a prezentált eredményekben. (Ez a jelentés, a 2022 június 15-én átadott verzió frissített, a 2022 őszéig beiratkozottak adataival kiegészített változata.)

A PROJEKT LEÍRÁSA

A Józsefvárosi Önkormányzat megbízásából a Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet 2020 novemberében azt a feladatot vállalta, hogy térképre viszi azokat a demográfiai és szocio-ökonómiai adatokat, melyekből kiindulva a beóvodázási körzeteket a térbeli társadalmi egyenlőtlenségeket jobban figyelembe vevő, igazságosabb, inkluzívabb módon tudják az Józsefvárosi Önkormányzat döntéshozói újra rajzolni. Ennek a folyamatnak a második fázisa 2021-ben indult azzal a céllal, hogy frissebb adatok alapján, további korrekciókat lehessen létrehozni a beóvodázási körzetek határain, tovább csökkentve ezzel a területi egyenlőtlenségek által okozott óvodai szegregáció mértékét. A munka eredményeként Józsefváros Önkormányzata a beóvodázási körzeteket két lépésben módosította, először a 2021-es beóvodázási időszakot megelőzően¹, majd 2022 év elején a 2022. évi beóvodázási időszak előtt². Az adminisztratív átalakítással párhuzamosan Józsefváros Önkormányzata a Rosa Parks és a Partners Hungary Alapítványokkal együttműködve két éven át tartó óvodafejlesztési programon dolgozik, *Befogadó Óvodák* néven.³ Az óvodák közötti egyenlőtlenségekben bekövetkezett változásokat az adott óvodába járó gyerekek három státuszmutatója alapján mutatjuk be, mely adatokat a Józsefvárosi Óvodák biztosítottak számunkra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) jogosult gyerekek száma, a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) száma, illetve a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű (HH és HHH) gyermekek száma. **A jelentés további részeiben bemutatjuk, hogy minden indikátor esetében csökkent a kerületi átlagtól való átlagos eltérés mértéke, ami arra utal, hogy a kerület óvodái az odajáró gyermekek státuszát tekintve közelebb kerültek egymáshoz.** Az RGYK, a HH és a HHH tekintetében érdemes óvatosan kezelni a 2022-es eredményeket, mivel ezen jogosultságok időtartama 2020. november 4 és 2022. június 30-között a veszélyhelyzetre való tekintettel automatikus meghosszabbításra került; a

¹ 2021-es Előterjesztés:

https://jozsefvaros.hu/pdfjs/web/viewer.html?file=https://jozsefvaros.hu/downloads/2022/05/2215_2021_03_25_150_eloterjesztes.pdf?ver=20220510131314

2021-es Határozat:

https://jozsefvaros.hu/pdfjs/web/viewer.html?file=https://jozsefvaros.hu/downloads/2022/05/2214_2021_15_0_a_jozsefvarosi_onkormanyzat_altal.pdf?ver=20220510131313

² 2022-es Előterjesztés:

https://jozsefvaros.hu/pdfjs/web/viewer.html?file=https://jozsefvaros.hu/downloads/2022/05/5998_2022_03_28_90_a_jozsefvarosi_ovodak_at szervezeserol_eloterjesztes.pdf?ver=20220510234313

2022-es Határozat:

https://jozsefvaros.hu/pdfjs/web/viewer.html?file=https://jozsefvaros.hu/downloads/2022/05/5997_2022_90_a_jozsefvarosi_ovodak_at szervezeserol.pdf?ver=20220510234312

³ <https://www.rosaparks.hu/ovodai-inkluzios-programok/>

jogosultságok 2022. augusztus 31-ével jártak le.⁴ Az RGYK-ra jogosult, HH-s és HHH-s gyerekek számában a 2022 szeptemberi adatokban ebből fakadóan jelentős csökkenés figyelhető meg. Javasoljuk ezért a 2023 szeptemberi beiratkozás pillanatában az óvodakörzetek átalakításának hatásait újabb utánkövetés keretében megint megvizsgálni.

KERÜLETI ÓVODÁK LÉTSZÁMÁNAK VÁLTOZÁSA

2018 és 2022 között jelentősen (1313-ról 1080-ra) csökkent a kerületi óvodába járó gyerekek összlétszáma. Egy-egy tagóvodán belül is látunk változást, míg a Csodaszigetbe és a Tündérkertbe járó gyerekek száma nőtt, addig a Pitypang, a Tá-Ti-Ka és a Várunk Rád óvodáinak száma láthatóan csökkent. 2021 és 2022 között a Katicába és Százszorszépbe járó gyerekek száma a korábbi évek csökkenése után láthatóan megnőtt. A Szivárvány óvodát 2019-ben, a Kincskeresőt 2020-ban bezárták. 2022-ben a Napsugár óvoda megszűnésével a Gyerek-Virág óvoda a két óvoda helyét Napvirág óvodaként tölti be. (1. táblázat)

1. Táblázat - Józsefvárosi óvodák létszáma 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Csodasziget	69	72	78	82	81
Katica	130	124	128	126	139
Kincskereső	89	79		megszűnt	
Mesepalota	119	117	111	111	104
Napraforgó	90	83	78	82	88
Napsugár	76	75	70	60	megszűnt
Napvirág (volt Gyerek-Virág és Napsugár)	83	81	76	79	93
Pitypang	141	118	115	118	115
Százszorszép	127	140	132	126	139
Szivárvány	33			megszűnt	
Tá-Ti-Ka	109	100	85	79	83
Tündérkert (volt Hétszínvirág)	66	64	86	78	76
Várunk Rád	96	81	71	69	73
Virágkoszorú	85	76	73	81	89
Kerületi átlag	1313	1210	1103	1091	1080

⁵ 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet

<https://net.jogtar.hu/getpdf?docid=A2000556.KOR&targetdate=20210523&printTitle=556/2020.%20%28XII.%204.%29%20Korm.%20rendelet>

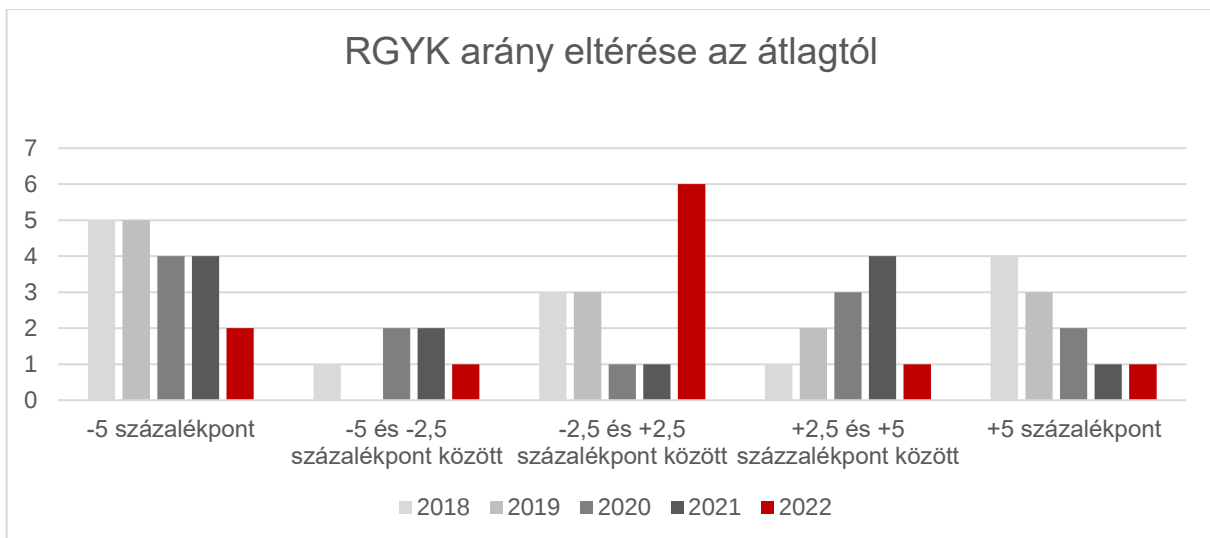

KERÜLETI ÓVODÁKBA JÁRÓ RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÜLŐ GYERMEKEK

A célkitűzés szerint a kerületi átlagtól való eltérést rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyerekek tekintetében egy-egy óvodán belül 5 százalékpont alá igyekezett csökkenteni az Önkormányzat. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) jogosult gyerekek tekintetében a 2. táblázatban látható, hogy ez 2022-ig nem mindenhol valósult meg, de a tendencia szinte minden esetben biztató, amit az 1. ábrán megjelenített eredmények is alátámasztanak. A kerületi átlaghoz képest kimagaslóan jó státuszú óvodának számított 2018-ban a Pitypang és a Tá-Ti-Ka; mindkét óvoda esetében jelentősen csökkent a kerületi átlaghoz képesti előny (bár ehhez hozzá tartozik, hogy az RGYK-ra jogosult gyerekek száma is jelentősen csökkent 2018 és 2022 között 14,2%-ról 6,1%-ra). Legrosszabb helyzetű óvodának a Napsugár és a Várunk Rád számítottak 2018-ban, a Várunk Rád esetében 18,1 százalékponttal 5% alá sikerült csökkenteni a kerületi átlagtól való eltérést 2022-re. A Napsugár óvoda jelenleg a Gyerek-Virág óvodával összevonva működik, ami a jobb helyzetű óvodák közé tartozott 2018-ban, de az elmúlt években láthatóan nem volt állandó a státusza. A 2022-es összevonás után a Gyerek-Virág korábbi relatív státusza nem változott jelentősen. A Tündérműkert óvoda relatív rossz státuszúnak számított 2018-ban, és bár az elmúlt években időnként mutatott javuló tendenciát, a 2022-es adatok alapján jelentős státuszromlást mutat az RGYK-s gyerekek aránya alapján.

2. Táblázat - RGYK-ra jogosult gyerekek aránya óvodánként 2018-2022

év	2018		2019		2020		2021		2022		
	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	
Katica	10,0%	4,2%	8,9%	3,3%	5,5%	4,4%	4,8%	4,1%	0,7%	5,4%	
Pitypang	0,7%	13,5%	1,7%	10,5%	1,7%	8,1%	4,2%	4,7%	2,6%	3,5%	
Tá-Ti-Ka	5,5%	8,7%	4,0%	8,1%	2,4%	7,5%	2,5%	6,4%	3,6%	2,5%	
Mesepalota	6,7%	7,4%	6,0%	6,2%	5,4%	4,5%	4,5%	4,4%	4,8%	1,3%	
Csodasziget	23,2%	-9,0%	23,6%	-11,5%	12,8%	-2,9%	12,2%	-3,3%	4,9%	1,2%	
Virágkoszorú	20,0%	-5,8%	18,4%	-6,3%	16,4%	-6,6%	14,8%	-5,9%	5,6%	0,5%	
Százszorszép	14,2%	0,0%	17,9%	-5,7%	13,6%	-3,8%	5,6%	3,3%	5,8%	0,4%	
Napraforgó	12,2%	1,9%	7,2%	4,9%	5,1%	4,8%	9,8%	-0,9%	6,8%	-0,7%	
Várunk Rád	32,3%	-18,1%	23,5%	-11,3%	15,5%	-5,6%	18,8%	-9,9%	11,0%	-4,8%	
Napvirág (volt Gyerek-Virág és Napsugár)	6,0%	8,1%	11,1%	1,0%	7,9%	2,0%	13,9%	-5,0%	11,8%	-5,7%	
Tündérműkert (volt Hétszínvirág)	19,7%	-5,5%	14,1%	-1,9%	15,1%	-5,2%	11,5%	-2,6%	15,8%	-9,7%	
Napsugár	39,5%	-25,3%	20,0%	-7,9%	25,7%	-15,8%	15,0%	-6,1%	megszűnt		
Kincskereső	12,4%	1,8%	11,4%	0,8%	megszűnt						
Szivárvány	18,2%	-4,0%	megszűnt								
Kerületi átlag	14,2%					12,1%		8,9%		6,1%	

1. Ábra - Óvodák száma kerületi RGYK átlagtól való eltérés mértéke szerint

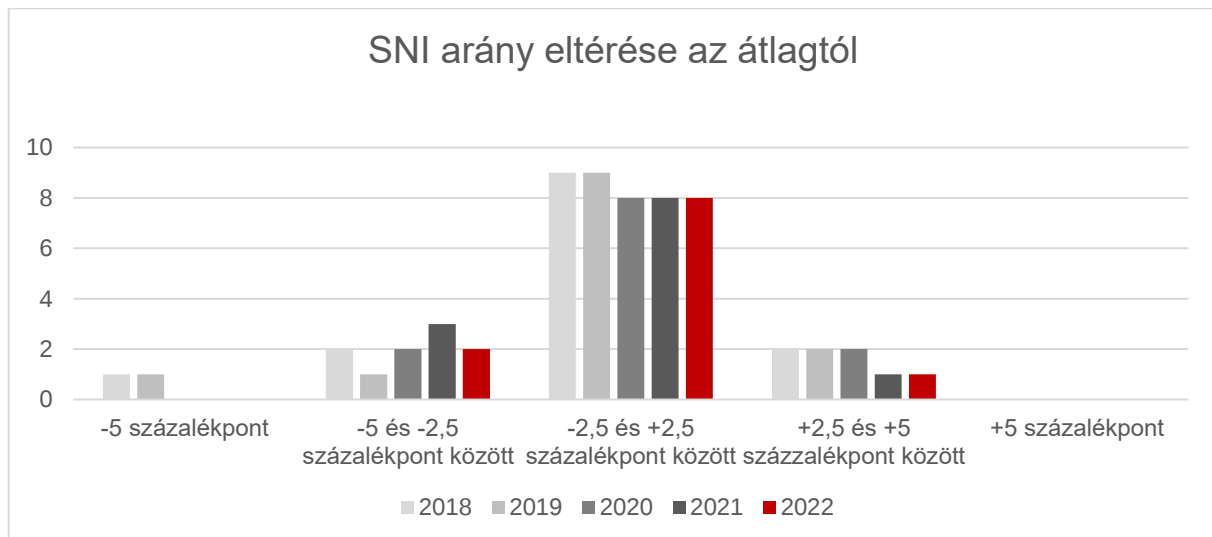
KERÜLETI ÓVODÁKBA JÁRÓ SPECIÁLIS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK

Speciális nevelési igényű (SNI) gyerekek esetében a célkitűzés az volt, hogy egyik óvodában se legyen a kerületi átlagnál 2,5 százalékponttal több vagy kevesebb SNI-s gyerek. 2018 és 2022 között a kerületi SNI-s gyerekek aránya nőtt, 3,1-ről 4,5%-ra. Már 2018-ban is kevés olyan óvoda volt, ahol a kerületi átlagtól a meghatározott célnál nagyobb eltérés volt SNI-s gyerekek tekintetében. A Gyerek-Virágban és a Várunk Rád óvodában egyáltalán nem volt SNI-s gyerek, míg a Napsugárba, a Kincskeresőbe és a Szivárvány óvodába több, mint kétszer annyi SNI-s gyerek járt, mint a kerületi átlag. A Gyerek-Virág relatív jó státusza a Napsugárral való összevonás következtében romlott, de a Napvirágba járó SNI-s gyerekek arányának eltérése a kerületi átlagtól még így is a kitűzött célon belül van. A Kincskereső és a Szivárvány megszűnésével a Katica és a Tündérkert korábbi, relatív jó státusza romlott és 2021-re ezekbe az óvodákba körülbelül kétszer annyi SNI-s gyerek járt, mint a kerületi átlag, de ezeknek az óvodáknak a relatív státusza is javult 2022-re (3. táblázat, 2. ábra)

3. Táblázat - SNI-s gyerekek aránya óvodánként 2018-2022

év	2018		2019		2020		2021		2022	
	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés
Várunk Rád	0,0%	3,1%	2,5%	0,8%	5,6%	-2,1%	2,9%	0,8%	1,4%	3,1%
Százszorszép	0,8%	2,3%	1,4%	1,9%	2,3%	1,3%	2,4%	1,3%	2,2%	2,3%
Pitypang	2,8%	0,3%	0,8%	2,5%	0,9%	2,7%	2,5%	1,1%	2,6%	1,8%
Virágkoszorú	4,7%	-1,6%	5,3%	-2,0%	4,1%	-0,6%	1,2%	2,4%	3,4%	1,1%
Tá-Ti-Ka	2,8%	0,4%	3,0%	0,3%	3,5%	0,0%	2,5%	1,1%	3,6%	0,8%
Mesepalota	0,8%	2,3%	0,9%	2,5%	0,9%	2,6%	0,9%	2,8%	3,8%	0,6%
Napraforgó	4,4%	-1,3%	4,8%	-1,5%	5,1%	-1,6%	3,7%	0,0%	4,5%	-0,1%
Csodasziget	1,4%	1,7%	1,4%	1,9%	1,3%	2,3%	3,7%	0,0%	6,2%	-1,7%
Napvirág (volt Gyerek-Virág és Napsugár)	0,0%	3,1%	0,0%	3,3%	1,3%	2,2%	3,8%	-0,1%	6,5%	-2,0%
Katica	4,6%	-1,5%	5,6%	-2,3%	5,5%	-1,9%	7,1%	-3,5%	7,2%	-2,7%
Tündérvirág (volt Hétszínvirág)	1,5%	1,6%	0,0%	3,3%	7,0%	-3,4%	7,7%	-4,0%	7,9%	-3,5%
Napsugár	7,9%	-4,8%	8,0%	-4,7%	7,1%	-3,6%	6,7%	-3,0%	megszűnt	
Kincskereső	7,9%	-4,7%	11,4%	-8,1%	megszűnt					
Szivárvány	9,1%	-6,0%	megszűnt							
Kerületi átlag	3,1%		3,3%		3,5%		3,7%		4,4%	

2. Ábra - Óvodák száma kerületi SNI átlagtól való eltérés mértéke szerint

KERÜLETI ÓVODÁKBA JÁRÓ HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYEREKEK

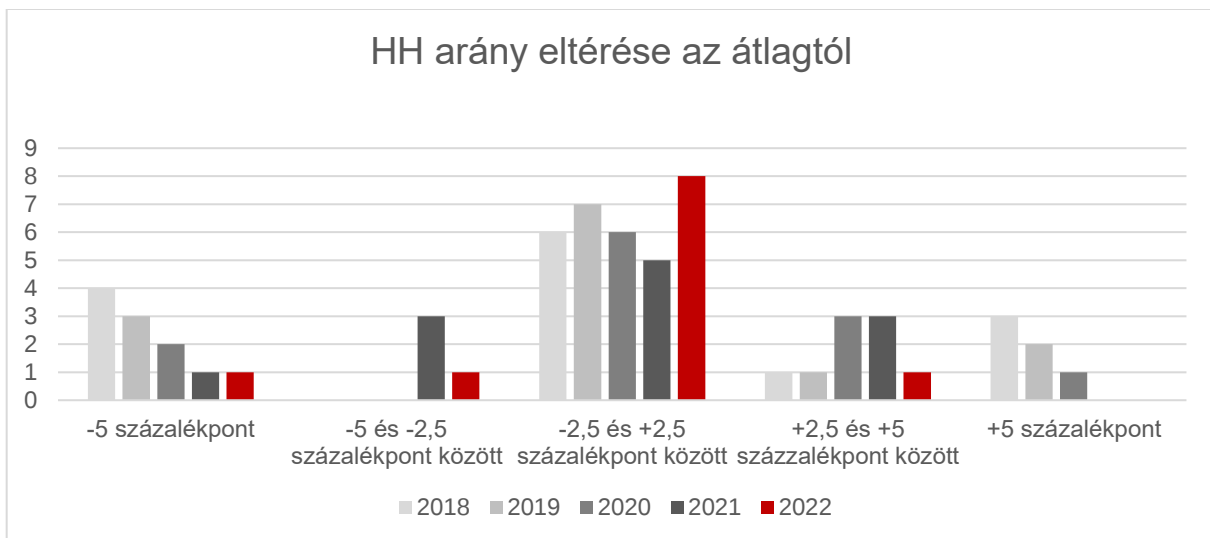
Hátrányos helyzetű (HH) gyerekek tekintetében a célkitűzés szerint az egy óvodába járó HH-s gyerekek aránya felfele nem térhet el 5, lefele, 2,5 százalékpontnál többel a kerületi átlagtól.

(A halmozottan hátrányos helyzet (HHH) definíciójában 2013-ban bekövetkezett változással összefüggésben a teljes intézményrendszerben radikálisan (összesen pár esetre) csökkent a HHH gyerekek aránya. Ebből kifolyólag csak a HH gyerekek arányát tekintjük mérvadónak.) A hátrányos helyzetű gyerekek aránya is jelentősen csökkent a kerületben 2018 és 2022 között: 6,8%-ról 2,8%-ra. 2018-ban a HH-s gyerekek arányát tekintve a Csodasziget (13%), a Tündérkert (12,1%), a Napsugár (25%) és a Várunk Rád óvoda (13,5%) volt a legrosszabb helyzetben. 2021-re mind a négy óvodában sikerült a gyerekek közötti HH aránynak a kerületi átlagtól való eltérését 5 százalékpont alá csökkenteni, bár 2022-re a három még működő óvodában ez az érték valamelyest újra romlott. Eközben a 2018-ban relatív jó helyzetű Gyerek-Virág összetétele már 2021-re jelentősen átalakult. Ebben az óvodában 2021-ben a HH gyerekek aránya 12,7%-ra nőtt, ami a kerületi átlagot 7,3 százalékponttal haladta meg, ám ez a Napsugárral való összevonás után 2022-re mérséklődött, az idejáró gyerekek aránya nem tér el a kerületi átlagtól. A korábban kiugróan rossz helyzetű Virágkoszorú óvoda 2022-re a jobb státuszú óvodák közé került. Mindeközben a szintén jó helyzetű Tá-Ti-Ka és Pitypang óvodákban sikerült a HH arányt a kitűzött 2,5%-os eltérés alá vinni. (lásd 4. táblázat, illetve 3. ábra).

4. Táblázat - HH-s gyerekek aránya óvodánként 2018-2022

év	2018		2019		2020		2021		2022	
	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés	arány	eltérés
Mesepalota	5,0%	1,7%	3,4%	3,4%	2,7%	2,6%	4,5%	0,8%	0,0%	2,8%
Pitypang	0,0%	6,8%	0,0%	6,9%	0,0%	5,3%	1,7%	3,6%	0,9%	1,9%
Virágkoszorú	8,2%	-1,5%	7,9%	-1,0%	5,5%	-0,2%	9,9%	-4,6%	1,1%	1,7%
Tá-Ti-Ka	0,9%	5,9%	1,0%	5,9%	1,2%	4,1%	1,3%	4,1%	1,2%	1,6%
Katica	7,7%	-0,9%	4,8%	2,0%	2,3%	2,9%	0,8%	4,5%	1,4%	1,3%
Napvirág (volt Gyerek-Virág és Napsugár)	1,2%	5,6%	7,4%	-0,5%	5,3%	0,0%	12,7%	-7,3%	2,2%	0,6%
Százsorszép	4,7%	2,1%	9,3%	-2,4%	6,8%	-1,6%	4,0%	1,3%	2,9%	-0,1%
Napraforgó	2,2%	4,6%	4,8%	2,0%	5,1%	0,1%	8,5%	-3,2%	3,4%	-0,6%
Csodasziget	13,0%	-6,3%	15,3%	-8,4%	6,4%	-1,2%	4,9%	0,4%	4,9%	-2,2%
Várunk Rád	13,5%	-6,8%	14,8%	-8,0%	11,3%	-6,0%	8,7%	-3,4%	6,8%	-4,1%
Tündérkert (volt Hétszínvirág)	12,1%	-5,3%	7,8%	-1,0%	7,0%	-1,7%	6,4%	-1,1%	9,2%	-6,4%
Napsugár	25,0%	-18,2%	13,3%	-6,5%	15,7%	-10,5%	6,7%	-1,4%	megszűnt	
Kincskereső	5,6%	1,2%	6,3%	0,5%	megszűnt					
Szivárvány	6,1%	0,7%	megszűnt							
Kerületi átlag	6,8%		6,9%		5,3%		5,3%		2,8%	

3. Ábra - Óvodák száma kerületi HH átlagtól való eltérés mértéke szerint

ÖSSZEFOGLALÓ EREDMÉNYEK

Az 5. táblázatban bemutatott összefoglaló statisztikákból látható, hogy minden indikátor esetében csökkent a kerületi átlagtól való átlagos eltérés mértéke, ami arra utal, hogy közeledtek egymáshoz a kerület óvodái az odajáró gyerekek státuszát tekintve. Kevésbé egyértelmű, de hasonló tendenciát mutat azon óvodák száma, amelyek több, mint 2,5, illetve 5 százalékponttal térnek el a kerületi átlagtól akár felfelé, akár lefelé. A célkitűzés RGYK-s gyerekek esetében az volt, hogy a kerületi átlagtól való eltérés minden óvoda esetében 5 százalékpont alá kerüljön. SNI-s gyerekek esetében a cél 2,5 százalékpontnál kisebb eltérés volt a kerületi átlagtól a tagóvodákban, míg a HH-s gyerekek esetében lefelé 2,5, felfelé 5 százalékpontnál kellett volna kisebbnek lennie az eltérésnek a kerületi átlagtól. Bár ez a 2022-es változtatások után nem teljesült teljesen, de jelentősen csökkent az óvodák közötti eltérés, és azon óvodák esetében, amelyekben nem sikerült teljesíteni a kitűzött célt, elmondható, hogy jóval kisebb a státusz beli eltérés a kerületi átlagtól, mint a megelőző években.

5. Táblázat - Indikátorok kerületi átlagtól való eltérés statisztika

Indikátor	Év	átlag	szórás	min	max	+5 százalék- pont	+5 és +2,5 százalék- pont	+2,5 és - 2,5 százalék- pont	-2,5 és -5 százalék- pont	-5 százalék pont
RGYK	2018	0,015	0,1	-0,13	0,25	5	1	3	1	4
	2019	0,007	0,07	-0,1	0,11	5	0	3	2	3
	2020	0,007	0,07	-0,08	0,16	4	2	1	3	2
	2021	0,008	0,05	-0,06	0,1	4	2	1	4	1
	2022	0,005	0,04	-0,05	0,1	2	1	6	1	1
SNI	2018	0,003	0,03	-0,03	0,06	1	2	9	2	0
	2019	0,002	0,03	-0,03	0,08	1	1	9	2	0
	2020	0,002	0,02	-0,03	0,04	0	2	8	2	0
	2021	0,001	0,02	-0,03	0,04	0	3	8	1	0
	2022	0	0,02	-0,03	0,03	0	2	8	1	0
HH	2018	0,007	0,06	-0,07	0,18	4	0	6	1	3
	2019	0,005	0,05	-0,07	0,08	3	0	7	1	2
	2020	0,005	0,04	-0,05	0,1	2	0	6	3	1
	2021	0,005	0,04	-0,05	0,07	1	3	5	3	0
	2022	0,003	0,03	-0,03	0,06	1	1	8	1	0